

SUOMEN PANKIN KIRJASTO

000 003 5577

SUOMEN PANKIN
KIRJASTO

RIKSDAGENS BANKFULLMÄKTIGES

BERÄTTELSE

FÖR ÅR 1947

TILL

RIKSDAGENS BANKUTSKOTT

HELSINGFORS 1948

INNEHÅLL:

	Sid.		Sid.
<i>Det ekonomiska livet i Finland år 1947</i>	3	<i>Av Bankfullmäktige handlagda ärenden</i>	20
Krigsskadeståndet	3	Revisionen	20
Industrin	4	Granskningen av länerörelsen och valutahan-	20
Lantbruket och skogsskötseln	5	deln	20
Arbetsmarknaden	6	Inventeringen och inspektionen av avdel-	20
Utrikeshandeln	6	ningskontoren	20
Inrikeshandeln	7	Fonder underställda bankfullmäktiges över-	20
Samfärdseln	7	vakning	20
Penning- och kapitalmarknaden	8	Höjning av Finlands Banks räntesatser	20
Räntenivån	10	Förslag till ändring av §§ 4, 6, 21 och 30	21
Betalningsbalansen och kapitalrörelsen	10	i Finlands Banks reglemente	21
Prisnivån	11	Räntefrihet för kredit, som komme att be-	
<i>Finlands Banks verksamhet</i>	12	viljas staten för fullgörande av åtagan-	
Penningens värde och förhållandet till utlan-		den, härledande av medlemsrättigheterna	
det	12	i Internationella Valutafonden och Inter-	
Utlåningen	13	nationella Återuppbyggnadsbanken	22
Räntesatserna	14	Upptagandet av ett dollarlån för inköp av	
Sedelstocken	14	bomull	23
Sedelutgivningsrätten och dess användning	15	Grundandet av en agentur i Loimaa köping	23
Bankens förhållande till staten	16	Förhöjning av löner och pensioner samt av-	
Utländska clearingräkningar	16	löning av extra personal	23
Remburserna	17	Beviljade pensioner och understöd	25
Bankens bokslut	17	Nybyggnad i Jyväskylä	25
		Kontrollanterna vid avdelningskontoren	26
		Bankfullmäktige och revisorer	26

Det ekonomiska livet i Finland år 1947.

Under det gångna året fick näringslivet sin prägel av fortsatta ansträngningar att övervinna de svårigheter, som krigsen hade lämnat Finland i arv. Ansträngningarna kröntes småningom med framgång, ehuru den långsamma takt, i vilken världsekonomin hämtade sig, var ägnad att fördröja uppgången också hos oss. Näringslivet belastades sålunda allt ännu av krigsskadeståndet och därmed jämförliga betalningar, av koloniseringen av den förflyttade befolkningen och landets återuppbyggnad över huvud taget ävensom av störningarna i samband med den fortgående inflationen. Utrikeshandeln gestaltade sig synnerligen livlig, emedan den fördelaktiga utvecklingen inom den inhemska produktionen möjliggjorde en ökning av exporten, samtidigt som våra viktigaste exportvaror betingade sig för oss fördelaktiga priser i utlandet. Då också utländsk kredit erhöles, kunde importen avsevärt ökas, varigenom dels produktionsmaskineriet kom i gång och produktionen steg, dels livsmedelsläget lättade och i allmänhet den i landet rådande varuknappheten något avtog. Industrin hämtade sig i början av året på ett glädjande sätt, men på hösten tvingades den av brist på elektrisk kraft till följd av vattenknapphet att inskränka driften. Lantbruksproduktionens avkastning begynte tack vare gödselmedel och kraftfoder från utlandet att förbättras, men den exceptionellt torra sommaren tryckte ned skördetalen mera än väntat, särskilt i fråga om kreatursfodret. Arbetskraften var alltjämt knapp, och på arbetsmarknaden bröto nu och då ut oroligheter, som ledde till ständigt nya lönehöjningar. Även prisstegringen fortgick, på hösten med snabbara fart. Efterfrågan på kapital var alltjämt stor och penningmarknaden präglades av tilltagande stramhet och stigande räntenivå. Kapitalströmmen till kredit-

inrättningarna var i början av året tillfredsställande men stannade av under höstmånaderna, till stor del till följd av den nya lönelementeringen, som ännu mera än förr förto spararna tron på att finska marken skulle bibehålla sitt värde. Statshushållningen återfick inte ens ännu jämvikten, och de offentliga utgifterna voro i jämförelse med nationalinkomsten så stora att de bidrogo till inflationen.

Krigsskadeståndet.

Betalningen av krigsskadeståndet fortgick under det tredje ersättningsåret som förut. För att gå i land med de föreskrivna prestationerna var industrin också i fjol tvungen till betydande utvidgningar och nyanläggningar, som krävde stora kapital och bundo råmaterial och arbetskraft. De långa utländska leveranstiderna och dröjsmålen med dem försvarade skadeståndsbetalningen i rätt tid, men förseningarna ersattes med överskottsleveranser inom samma varugrupper. Betalningen underlättades av vissa av Sovjetunionen godkända justeringar och ändringar i varuförteckningarnas sammansättning. Uttryckt i miljoner skadeståndsdollar (enligt 1938 års prisnivå) stego leveranserna under det tredje skadestandsåret enligt förhandsuppgifter till följande belopp:

	Fordran	Leverans	Överskott
Maskiner och anläggningar	14.1	14.6	0.5
Kabelprodukter	3.2	3.7	0.5
Fartyg	8.5	9.1	0.6
Cellulosa och pappersprodukter	6.1	6.3	0.2
Trävaror och trävaruprodukter	3.9	4.9	1.0
„Fria leveranser”	—	0.3	0.3
Summa	35.8	38.9	3.1

Vid utgången av det tredje skadestånds-året hade skadestånd erlagts för 127.1 milj. dollar, och vid utgången av 1947 belöpte sig leveranserna till 134.4 milj. dollar eller c. 45 % av det ålagda beloppet.

Enligt handelsstatistiken exporterades under år 1947 skadeståndsvaror för 10,405 milj. mark, motsvarande 8,775 miljoner under föregående år. Detta motsvarar enligt officiell kurs leveranser för 76.5 milj. dollar. Dessutom exporterades på grund av förpliktelserna i samband med de s. k. tyska tillgodohavandena varor för 2,032 milj. mark, vartill kom vissa andra prestationer, varför slutsumman var 3,050 milj. mark.

Beträffande exporten av skadeståndsvaror förtjäna följande siffror för de viktigaste varugrupperna att nännas. Exportkvantiteten ökades för slipmassa från 21,600 ton föregående år till 22,900 ton, för papp och kartong från 9,200 till 9,300 ton, för olika maskiner från 25,300 till 25,800 ton och för fartyg från 39 till 65. Däremot exporterades endast 16,100 ton trähus och baracker mot 35,800 ton föregående år, 74,300 mot 83,300 ton cellulosa, 14,200 mot 25,600 ton papper och 4,800 mot 5,500 ton koppar.

Industrin.

Den industriella verksamheten tilltog i början av fjolåret, trots att uppgången alltjämt fördröjdes av allehanda svårigheter. Tidtal var det svårt att från utlandet få råmaterial, på bränsle rådde brist, och arbetskraften, i synnerhet den yrkeskunniga, var på många områden otillräcklig. Nyanskaffningen av maskiner löpte långsamt, bl. a. till följd av de långa leveranstiderna. Härtill kommo finansierings-svårigheter och det av bristen på vattenkraft härledande tvånget att mot slutet av året inskränka användningen av elektrisk kraft och således att minska produktionen. Industrins produktionsvolym, som år 1946 enligt Unitas' index (1935 = 100) efter vågdalen under krigsåren hade stigit till 86 poäng, steg under första kvartalet 1947 till 103 poäng men sjönk sedan under tredje kvartalet till 98 poäng. I medeltal var därför industriproduktionens volym omkring en femtedel mindre än under det sista fredsåret 1938.

Exportindustrin, vars produktionsvolym år 1946 stått på 64 poäng, steg under fjol-årets andra kvartal till 80 poäng för att dock under tredje kvartalet sjunka till 74 poäng. Produktionen inom alla de viktigaste grenarna av denna industri var också den under de tre första kvartalen till sin volym större än år 1946; störst voro siffrorna för faner eller 87 poäng under tredje kvartalet mot 74 poäng år 1946; på andra plats följde pappersindustriprodukterna med poängtal 75 och 65, medan åter försågningen av trävaror visade ett svagare resultat, nämligen relationstalen 65 och 54.

Hemmamärknadsindustrin, som under krigsåren inte varit utsatt för lika svåra bakslag som exportindustrin och som redan år 1946 nådde 1935 års nivå, ökade även i fjol sin produktion så att volymen under tredje kvartalet, trots en begynnande tillbakagång, var 116 poäng. Stegringen var märkbarast inom metall- och maskinindustrin, som får bära huvudtungan av krigsskadeståndsbetalningen och därvid har utvecklats till exportindustri, medan däremot textilindustrin rent av gick tillbaka. Någon volymindex föreligger inte för dessa industrigrenar, men det kan nännas, att för tredje kvartalet av senaste år värdeindex, som naturligtvis hade påverkats av den för olika branscher olika prisstegringen, i jämförelse med motsvarande index för hela föregående år hade stigit med 39 % inom närings- och njutningsmedelsindustrin, 35 % inom metall- och maskinindustrin samt 1 % inom byggnadsmaterialieindustrin men minskats med 26 % inom textilindustrin.

Behovet av *byggnadsverksamhet* var alltjämt abnormt stort; i norra Finland och i allmänhet på landsbygden byggde man flitigt, särskilt avsett för den förflyttade befolkningen, som hade företräde vid fördelningen av byggnadsmaterial, men däremot låg byggnadsverksamheten i städerna fortfarande nere, då synnerligen stor brist rådde på betongjärn, rör o. a., som behövs för att uppföra stenhus i många våningar. De färdigställda byggnaderna inrymde sammanlagt 20.4 milj. m³, därav 17.9 miljoner i trähus och 2.5 miljoner i stenhus. Härav bestodo 8.9 milj. m³ av bostadshus, 8.1 milj. m³ hade uppförts för lantbrukets och 1.7 milj. m³ för industrins behov och 1.7 milj. m³ utgjordes

av övriga hus. Endast 2.2 milj. m³ av byggnaderna lågo i städerna, alla andra på landsbygden.

Särskilt må nännas, att av byggnader, förutsatta i jordanskaffningslagen, sammanlagt 17,600 blevo färdiga, varjämte vid årsskiftet 13,200 voro under uppförande. Återuppbyggnadsarbetet i norra Finland omfattade 2,600 byggnader, som under årets lopp blevo färdiga, och 2,700, som vid dess slut voro under arbete. Härtill komma närmare 600 färdigställda och drygt 600 under arbete varande byggnader, som höra till den allmänna byggnadsverksamheten eller nybyggena på landsbygden i norra Finland. Cementkonsumtionen var 491,800 ton mot 329,000 ton under år 1946, varför ökningen var ansenlig.

Lantbruket och skogsskötseln.

Lantbruket förmådde ännu inte övervinna vanhävden sedan kriget. Återhämtningen försvårades av att kolonisationsverksamheten störde lantbrukslägenheternas skötsel. Då utländska gödselämnen rikligare än förut stodo tillbuds, kunde dock odlingen effektiviseras, men beklagligtvis var den exceptionellt torra sommaren ägnad att försvaga skörderesultaten. Användningen av odlingsarealen förändrades så till vida att odlingen av brödsäd, havre och potatis ökade på bekostnad av ängsmarken. Avkastningen av brödsäd var betydligt större än föregående år eller 538,000 mot 473,000 ton och av havre 420,000 mot 334,000 ton; potatisskörden steg från 891,000 ton år 1946 till 1,093,000 ton. Likaså ökades sockerbets-skörden från 48,000 till 77,000 ton och ärtskörden från 10,300 till 12,600 ton, medan skörden av turnips (117,000 ton) var oförändrad. Däremot skördades endast 1,740,000 ton odlad hö mot 2,094,000 ton året förut och 111,000 ton kålrötter mot 117,000 ton. Då till följd av torkan även betesvallarna voro särdeles svaga, blev tillgången på kreatursfoder mångenstädes mycket knapp. Som helhet var skörden dock uttryckt i foderenheter något bättre än närmast föregående år, nämligen 2,275 miljoner foderenheter mot 2,183 miljoner år 1946. I jämförelse med de sista åren före kriget steg skörden dock endast till ungefär hälften.

Torkan och den dåliga foderskörden i fjol betungade starkt kreatursskötseln och ledde på hösten till en omfattande nedslaktning. I samma riktning verkade delvis även frigivningen av köttet från reglementering och den starka prisstegringen för denna vara i förhållande till köttpriserna i den reglementerade handeln, ehuru priset sjönk i jämförelse med de förra svartabörspriserna. Därför började man i hög grad öka svinstammen. Trots den svaga foderskörden begynte produktionen av mjölk och samtidigt av smör stiga, tack vare den rikliga importen av kraftfoder, och var under årets sista månader omkring 30 % större än ett år tidigare.

Skogsarbetena hade i början av avverkningsperioden 1946—1947 löpt dåligt, men sedermera ökades takten så att sammanlagt 50.7 milj. leveranskubikmeter voro avverkade innan våren 1947, medan betinget var 53 milj. m³. Av grovt virke av barr- och lövträd fälldes 308 milj. kubikfot mot 280 miljoner under föregående avverkningsperiod. Avverkningen av rundvirke var 15 1/2 milj. m³ löst mått eller ungefär lika stor som året förut. Under dessa förhållanden nåddes och överträffades t. o. m. betinget, men för brännved blev det ett betydligt underskott. Betinget hade fastställts till 20 milj. m³ löst mått, men endast 16.2 miljoner fälldes i stället för 28 miljoner under föregående avverkningsperiod. Även utdrivningen gick så bra, att 50.5 milj. m³ blevo transporterade. Arbets-effekten förbättrades kännbart under periodens lopp.

Avverkningsperioden 1947—1948 började otillfredsställande. Till följd av den oerhörda torkan under sommaren och hösten avslutades flottningarna tidigare än vanligt, och stora mängder för flottning avsett virke blevo liggande vid flottningslederna. Med hänsyn till den rikligare tillgången på annat bränsle fastställdes ett avsevärt mindre beting än året förut, nämligen 45 milj. m³. Fram till slutet av 1947 hade endast 13.5 miljoner blivit fällda. Emedan vattenkraftssituationen har tillspetsats till en kris, kommer behovet av brännved dock att bliva större än beräknat, varför läget inte ter sig lovande, särskilt som snöfall på ofrusen mark försvårade skogsarbetena och utdrivningen av virket från skogarna.

Arbetsmarknaden.

Arbetsmarknaden har alltså präglats av en livlig efterfrågan på arbetskraft, särskilt på yrkeskunnigt folk, medan tillgången har varit otillräcklig för många handa arbeten. Man beräknar att exportindustrin behöver ytterligare 12,000 arbetare, av dem 8,000 yrkeskunniga, och att underskottet inom hemmamarknadsindustrin stiger till 50,000 personer.

Översysselsättningen skapade jämte den på arbetsmarknaden i samband med prisrörelser och andra faktorer uppträdande oron en fördelaktig jordmån för lönerörelser. Sälunda utbröto nu och då strejker eller framställdes under strejkhöt krav på lönehöjningar. Då köttet hade frigivits från reglementering och dess priser starkt stego i jämförelse med de tidigare reglementerade priserna och då dessutom vissa partigrupper under vårens lopp försökte överträffa varandra med fagra löften, var resultatet skarpa krav på lönehöjning. Regeringen föll undan för kraven och fastställde för alla i privaträttsligt arbetsförhållande anställda ett specialtillägg om 6: 50—5: — mark i timmen räknat från den 16 maj, en höjning som i praktiken betydde att förtjänsten steg med e. 14—17 %. I augusti uppstod ånyo en allvarlig situation på löne marknaden, då transportarbetarna inledde vilda strejker. För att lösa problemet utfärdade statsrådet, samtidigt med att vissa andra arrangemang vidtogas, ett nytt lönebeslut, som innebar en höjning med 11—14 % av de rena tidslönerna utan några specialtillägg, med 18—21 % av andra tidslöner och 22—25 % av ackordlönerna. Härtill kommo de s. k. utjämningarna av gropar samt familjetilläggen om 500 mark per barn. Man har beräknat att alla höjningar sammanlagt innebära, att lönenivån i genomsnitt steg med över 25 %. Lönebeslutet innehöll vidare att den sålunda justerade lönenivån bands vid ett nytt levnadskostnadsindex på så sätt, att pris- och lönenivåerna i oktober tagas till utgångspunkt och att för varje stegring av prisindex med fulla 5 % lönerna kvartalsvis höjas med 5 1/2 %.

Detta lönebeslut har, med sin överkompensation och sin bristande hänsyn till att priserna vid valet av basnivå inte fingo tillfälle att anpassa sig efter de höjda lö-

nerna, väckt allvarlig kritik och minskat medborgarnas redan därförutan svaga tillit till penningvärdets bestånd. Man beräknar, att index för industriarbetarnas förtjänster, om år 1939 togs till bas, i oktober skulle varit 875 vad männen och 1,050 vad kvinnorna vidkommer.

Utrikeshandeln.

Den år 1946 begynnande kraftiga ökningen i utrikeshandeln höll i sig också i fjol. Allt efter som tillgången på råmaterial blev bättre, ökades exporten till sin volym och under rådande fördelaktiga prisförhållanden ännu mera till sitt värde. Härigenom uppstodo möjligheter, ytterligare ökade genom från utlandet erhållna krediter, att utvidga också importen. Utrikeshandelns hela värde steg därvid, från sett exporten av krigsskadestandsvaror och s. k. tyska varor, sammanlagt till 90,082 milj. mark eller således nästan till det dubbla i jämförelse med år 1946, då motsvarande siffra var 47,324 miljoner. Stegningen beror, som antytts, till en del på prisstegringen för utländska varor men ännu mera på volymökningen från år 1946 registrerade e. 49 % av den fredstida varumängden (av år 1935) till omkring 78 % år 1947.

Den egentliga kommersiella exporten belöpte sig till 43,193 milj. mark, varför ökningen från föregående år var 20,142 miljoner eller 87 %. Dessutom exporterades på grund av förbindelser i samband med de tyska tillgodohavandena varor för 2,032 milj. mark och krigsskadestandsvaror för 10,405 miljoner. Hela exporten utgjorde således 55,630 milj. mark. Till sin volym steg den kommersiella exporten, till vilken den officiella handelsstatistiken hänför även exporten på grund av tyska tillgodohavanden, med 32 % i jämförelse med föregående år och nådde härmed 62 % av 1935 års nivå. Om även exporten av skadestandsvaror togs med i räkningen, kommer man till att hela exporten till sin volym utgjorde omkring 3/4 av 1935 års export. Ännu mera än volymökningen var exportprisernas stegring med 47 % från år 1946 ägnad att höja exportens värde.

Importens hela värde var 46,888 milj. mark, d. v. s. 22,614 miljoner eller 93 %

större än år 1946. Av ökningen berodde 6 % på stegringen i importpriserna; den importerade varumängden översteg däremot föregående års importvolym med 82 % och var fem gånger så stor som år 1945. Det oaktat var den alltså betydligt mindre än under de sista fredsåren.

Importens totalvärde var 3,695 milj. mark större än den inkomstbringande exporten; då motsvarande importöverskott året förut var endast 1,224 miljoner, hade handelsbalansen således utvecklats i oförmånlig riktning. Hela exporten översteg naturligtvis mycket importen.

Fördelad enligt huvudgrupper bestod importen till 48.5 %, 22,718 milj. mark, av råämnen och 21.4 %, 10,024 miljoner, av maskiner. På tredje plats kommo närings- och njutningsmedlen med 9,635 milj. mark eller 20.5 % samt på sista plats „övriga konsumtionsvaror”, vilkas import belöpte sig till 4,512 miljoner eller 9.6 % av hela importen. I bredd med föregående år var ökningen stor i alla grupper. De ur försörjnings- och produktionssynpunkt viktigaste varorna kunde i allmänhet importeras i rikligare mängder än året förut, ehuru undantag från denna regel förekommo. Sålunda var importen som följer: vete 91,800 ton mot 96,400 ton år 1946, råg 173,900 mot 156,100 ton, socker 48,500 mot 32,500 ton, koksalt 114,200 mot 110,300 ton, stenkolk och koks 1,497,900 mot 928,900 ton, mineralolja 115,300 mot 57,800 ton, bensin 148,700 mot 42,800 ton, petroleum 38,000 mot 41,500 ton, olika gödselämnen 372,800 mot 149,900 ton, ull 3,200 mot 1,400 ton, bomull 10,700 mot 8,500 ton, stångjärn och stål 85,000 mot 45,200 ton samt järn- och stålplåtar 50,500 mot 32,800 ton år 1946. Trots den avsevärda ökningen förslogo de importerade varumängderna inte ens närmelsevis till att täcka konsumtions- och produktionsbehovet, som skadeståndsbetalningen var ägnad att öka.

Den kommersiella exporten, inklusive de s. k. tyska varorna, fördelade sig sålunda att pappersindustrialtren intogo främsta platsen med en export för 21,722 milj. mark eller 48.0 % av exportens värde. I andra rummet kommo trävarorna och trävaruprodukterna med ett exportvärde av 19,467 milj. mark eller 43.1 % och i tredje rummet „övriga varor” med ett värde av 3,981 miljoner eller 8.8 % av exportens

värde. Exporten av lantbruksprodukter, vilken före kriget spelade en tämligen stor roll, inskränkte sig i fjol till 55 milj. mark eller endast 0.1 % av exportens värde.

Exporten av de flesta viktiga varor var i fjol kvantitativt större än år 1946. Sålunda utfördes 289,700 ton sulfitecellulosa mot 202,600 ton året förut, 278,500 ton sulfitecellulosa mot 180,900 ton, 103,100 ton papp och kartong mot 91,700 ton, 246,300 ton tidningspapper mot 207,500 ton, 66,700 ton omslagspapper mot 53,100 ton samt 148,900 ton trähus och -baracker mot 121,800 ton. Däremot gick exporten av koppar och trämassa något tillbaka, i sistnämnda fall till följd av den svåra vattensituationen. Det mot slutet av året skärpta läget i fråga om elektrisk kraft, vilket ledde till produktionsbegränsning på många områden, hann i allmänhet inte verka på exportkvantiteten. — Exporten av krigsskadestandsvaror, vilken inte ingår i de här återgivna siffrorna, har behandlats tidigare.

Utrikeshandeln.

Ehuru inrikeshandeln fortfarande kännetecknades av varubrist, kunde dock inom vissa branscher förmärkas en liten lättnad, som kommer till synes även i att parti-handeln växte. Parti- och järnaffärernas ävensom centralandelsaffärernas och Kesko Oy:s sammanslagna försäljning steg sålunda till 62.8 miljarder mark från 46.3 miljarder året förut. Ökningen, som utgjorde ungefär 35 %, berodde dock till stor del på prisnivåns stegring. Då partiprisindex i genomsnitt stod e. 20 % högre än året förut, kan parti-handeln beräknas ha förmedlat en e. 12 % större varumängd.

Samfärdseln.

I och med att de utländska handelsförbindelserna blevo livligare, ökades även fartygstrafiken. De avgångna fartygen voro i fjol 3,991 till antalet mot 3,020 föregående år, och deras dräktighet var 3,501,000 nettoregister-ton mot 2,332,000 ton år 1946, varför ökningen var e. 50 %. Av fartygen voro icke fullt hälften finska, och till sin dräktighet var de finska fartygens andel betydligt mindre. Likväl utgjorde den inhemska handelsflottans

snabba ökning en av ljuspunkterna under fjolåret. Sammanlagt anskaffades 99 nya fartyg med en dräktighet av över 160,000 bruttoregister-ton, en del på annat håll under kriget beslagtagna och nu frigivna fartyg medräknade. Av de nya fartygen har en del byggts i hemlandet, men en stor del har köpts utomlands. Av dessa förljåna fyra tankfartyg nämnas. Vid 1947 års slut omfattade Finlands handelsflotta sammanlagt 639 fartyg med en dräktighet av 489,000 ton, av vilka 193 med en dräktighet av 428,000 ton räknas till den egentliga havsgående flottan. Ehuru således handelsflottan, med hänsyn till sin dräktighet, under året ökades med omkring 49 %, är den dock anspråkslös i jämförelse med förhållandena före kriget.

Järnvägarnas såväl rörliga materiel som bannät befinner sig alltjämt sedan kriget i otillfredsställande skick. Beträffande materielen ha förbättringar genomförts: nya lokomotiv ha tagits i bruk och vagnsparken har ökat, men endast en del av de vid årets början planerade förbättringarna ha kunnat förverkligas. Bannätet har inte kunnat förbättras ens i samma utsträckning som materielen, och det fordras många års arbete och stora anslag, innan banorna befinna sig i tillfredsställande skick. Likväl kunde trafikens behov tillgodoses bättre än under de föregående åren. Passagerarantalet var något mindre än året förut, i januari—november 50.2 miljoner personer mot 50.6 miljoner året förut. Godstrafiken har blivit betydligt livligare. Sammanlagt befordrades 14.0 milj. kg gods eller omkring 8 % mera än föregående år.

Automobiltrafiken tilltog betydligt i och med att bensintillgången ökades. Vid 1947 års utgång voro inalles omkring 42,000 bilar registrerade, av dem 24,500 lastbilar och 2,000 bussar. Bilbeståndet var härvid omkring 85 % av det fredstida, men enär tre fjärdedelar av bilarna härstamma från tiden före kriget och äro mycket slitna, är transportkapaciteten svag.

Penning- och kapitalmarknaden.

Penningmarknaden kännetecknades av samma stramhet som föregående år, och orsakerna voro likaså de samma. Efterfrågan på kredit var synnerligen livlig,

emedan affärslivet till följd av kostnadsstegringen och utvidgningen av produktion och handel behöfve tillskottsmedel. Hårtill kom behovet av investering i nya bostads- och ekonomihyggnader, fabriker o. a., ett behov som fruktan för inflation tenderade att öka. Kapitalinströmningen till kreditinrättningarna, churu tämligen riklig i början av året, förslag dock inte ens närmelsevis att täcka efterfrågan på kredit. På hösten begynte strömmen av kapital till kreditinrättningarna dessutom sina, särskilt som en följd av lönebeslutet i oktober, så att uttagningarna tidvis överstego insättningarna, tills under årets sista vecka ånyo inträffade en tillfällig vändning, då — helt grundlösa — rykten om ett förestående nytt sedelutbyte spreda sig. Jämvikt mellan utlåningen och sparverksamheten försökte man, liksom under tidigare år, få till stånd genom kreditreglementering. Med dennas hjälp försökte man reservera kapitalet för sådana ändamål, som voro viktigast ur allmän synpunkt, framför allt för sådana investeringar, som voro ägnade att snabbt öka mängden av varor på marknaden. Då detta medel inte förde till målet, måste man under årets lopp slå in på vägen mot högre räntor, varom redogörelse ingår i annat sammanhang.

Affärsbankernas inlåning av allmänheten ökades under året med sammanlagt 6,439 milj. mark eller 21 %. Ökningen var härvid dubbelt så stor som år 1946, då det försiggångna sedelutbytet hade minskat tillströmningen av nytt kapital till bankerna. Likaså måste man komma ihåg, att ökningen till följd av den fortgående inflationen försiggick i sänre mark än åren förut. Av nyss nämnda ökning kom, liksom under det föregående året, en större del checkräkningarna och endast en mindre del depositionsräkningarna till godo. De förra ökades med 4,036 milj. mark eller 29 %, de senare endast med 2,403 miljoner eller 14 %.

Affärsbankernas tredje inlåningskälla, övriga kreditinrättningars termins- och avistadepositioner, ökades ånyo kraftigt, med 2,439 milj. mark eller 58 %, efter en minskning år 1946 med 3,012 milj. mark. Följden var att affärsbankernas hela inlåning ökades med 8,878 milj. mark och vid årets utgång belöpte sig till 44,308 miljoner. Ökningen under året, motsva-

rande 25 %, är desto märkligare som 1946 års ökning, till stor del på grund av sedelutbytet, var alldeles obetydlig eller endast 123 milj. mark.

Även utlåningen växte kraftigt. Den egentliga utlåningen åt näringslivet (och andra inhemska kreditinrättningar) ökades med 8,652 milj. mark eller i det närmaste 30 %. Då föregående års ökning hade varit ännu kraftigare, 10,891 milj. mark eller nästan 60 %, finner man dock att affärsbankernas möjligheter att tillfredsställa kreditbehovet hade minskats.

Affärsbankernas inlåning och utlåning synas under dessa förhållanden ha utvecklats sig i samma proportion, men i verkligheten beror detta endast på utvecklingen under den sista veckan i december. I december undergick nämligen inlåningen, som nämnt, av tillfälliga orsaker en kraftig ökning, medan däremot en hel del kredit betalades tillbaka. Ända till mitten av december utmärktes penningmarknaden av en tilltagande stramhet. För att komma i jämvikt använde affärsbankerna samma medel som föregående år. Sälunda omsattes inte statens växlar för 530 milj. mark och obligationskontot pressades ned med 1,741 miljoner. Dessutom ha affärsbankerna under årets lopp anlitat centralbankens hjälp i större utsträckning än under något tidigare år. Denna upplåning var vid årets utgång 3,518 milj. mark eller 622 miljoner större än ett år tidigare. Kassamedlen växlade i hög grad under året och höllo sig för det mesta omkring ett par tre miljarder. Med anledning av de redan flere gånger nämnda ryktena om sedelutbyte svälde beloppet plötsligt i december ut till 6,273 milj. mark, men denna lättnad i läget måste betraktas såsom en alldeles tillfällig företeelse.

En stark ökning under året av affärsbankernas utländska skulder och tillgodohavanden återspeglar utrikeshandelns tillväxt. Nettotillgodohavandet i utlandet belöpte sig vid 1946 års utgång till 355 milj. mark och ökades under 1947 års lopp till drygt det tredubbla, 1,136 milj. mark.

Inlåningen i övriga kreditanstalter — sparbankerna, postsparbanken, andelskassorna och deras centralbank, andelslagens sparkassor samt hypoteksinrättningarna — genomgick liknande växlingar som affärsbankernas inlåning. Då ryktena om sedel-

utbyte kommo mycket penningar att strömma också till kontona i dessa inrättningar, var hela ökningen ganska stor, 8,935 milj. mark eller c. 23 %, medan ökningen året förut hade varit 5,465 miljoner eller 16 %. Efterfrågan på kredit var stor även för dessa kreditinrättningars vidkommande, men emedan de iakttago en återhållsam investeringspolitik ökades deras kassamedel betydligt.

Finlands Banks utlåning och andra frågor rörande centralbanken behandlas i andra delen av denna redogörelse.

Kapitalmarknaden var mycket stilla. Varken allmänheten eller kreditinrättningarna intresserade sig för obligationsköp utan försökte tvärtom bliva av med dylika papper med fast ränta. Ett undantag bildade endast obligationerna med indexklausul tillhörande det II ersättningslånet, på vilka efterfrågan blev livligare allt efter som prisindex steg. — Staten fann det under sådana förhållanden inte vara skäl att emittera några nya obligationslån. Av en del gamla lån såldes en mindre mängd obligationer, fram till utgången av november inalles för c. 1,350 milj. mark, varav dock en stor del inköptes till statens inrättningar. Ytterligare må nämnas, att det utelöpande beloppet av till II ersättningslånet hörande obligationer ökades med 3,298 milj. mark. — Några andra obligationslån emitterades, samtliga beviljade av Folkpensionsanstalten. Av dem upptogs sammanlagt 35 milj. mark av städerna Heinola, Iisalmi och S:t Michel samt nominellt 570 milj. mark av Oy Mankala Ab, Pohjolan Voima Oy och Tyrvään Voima Oy. Samtliga dessa lån löpa med $5\frac{3}{4}$ procentens ränta.

Den stegrade penningknappheten kommer till synes även i att nya aktiebolag grundades i långt mindre utsträckning än under de närmast föregående två åren. Antalet nya aktiebolag var endast 955 mot 1,355 och 1,485 under åren 1946 och 1945. Deras aktiekapital belöpte sig till 749 milj. mark mot 649 och 797 miljoner åren förut. Kapitalökningar företogs rätt mycket, i 826 aktiebolag; för år 1946 var siffran 956. Den nominella stegringen, 2,740 milj. mark, var även den mindre än föregående år, då motsvarande höjning var 3,764 miljoner. Av kapitalökningarna berodde vidare en del på den till Holdingbolaget i

form av aktier erlagda förmögenhetsöverlåtelseskatten, medan åter en avsevärd del bestod av gratisemissioner med anledning av inflationen, varför endast en del tillförde affärsföretagen nytt kapital.

Fondbörsen återspeglade den ekonomiska osäkerheten. Aktieindex sjönk i början av året och blev fastare först mot slutet av detsamma, då inflationsfaran tycktes stegrad, dock utan att nå samma nivå som föregående december. I december 1946 hade det allmänna aktieindex varit 340 och ett år senare var det 336. Motsvarande siffror voro för bankerna 104 i december 1947 och 110 ett år tidigare, för industriaktierna 423 resp. 436. Beaktar man nedgången i penningens värde innebär detta kännbart försvagade aktiepriser. Börsomfattningen, som blev livligare mot slutet av året, var sammanlagt 1,249 milj. mark mot 1,188 och 1,330 milj. under de närmast föregående åren. Av omsättningen gällde ett avsevärt belopp eller 353 milj. mark obligationer; huvudsakligen omsattes med indexklausul försedda obligationer tillhörande II ersättningslånet, för vilka kursen särskilt på höstsidan kraftigt steg. Även Holdingbolagets andelar omsattes livligt, varför försäljningen av egentliga aktier var mycket mindre än åren förut.

Räntenivån.

När penningmarknaden skärptes ökades trycket mot räntenivån. Räntorna bibehölls dock enligt det gamla ränteavtalet, tills räntedelegationen den 9 oktober godkände en höjning av dem. Härvid beslöt man höja depositionsräntan med $\frac{1}{2}$ % räknat från den 1 påföljande januari, d. v. s. inom de olika grupperna av kreditinrättningar till 4, $4\frac{1}{4}$ och $4\frac{1}{2}$ %; checkräkningsräntan bibehölls däremot som förr. Samtidigt beslöt man att utlåningsräntorna finge höjas med högst $\frac{3}{4}$ %, för förstklassiga in-tekningslån till $6\frac{1}{2}$ %. Denna höjning kunde omedelbart tillämpas på nya lån, medan beträffande gamla lån uppsägningsbestämmelserna skulle gälla. Medelräntan för affärsbankernas utlåning steg härigenom till 6.74 % från 6.33 % ett år tidigare. Medeltalet för inlåningsräntorna hann denna förändring ännu inte höja före årets slut, medan däremot den större ansvällningen på checkräkning ledde till att medel-

räntan sjönk från 2.39 % i slutet av 1946 till 2.32 % i slutet av 1947. — Finlands Banks ränteförändringar ha behandlats i annat sammanhang.

Betalningsbalansen och kapitalrörelsen.

Utformningen av Finlands utländska betalningsbalans är ännu inte slutligt känd för år 1947, men med ledning av vissa uppskattningar kan man dock göra sig en ungefärlig bild därav. Importöverskottet var, om endast den kommersiella exporten beaktas, 3,510 milj. mark mot 1,100 miljoner föregående år. Bland utgiftsökningarna bör ännu stegringen av utgifterna för utrikesresor från 110 milj. mark till 270 miljoner och för räntor från 910 miljoner till 1,330 miljoner beaktas. På inkomstsidan åter beräknas fraktinkomsterna ha stigit från 1,400 till 2,000 milj. mark, medan däremot 1946 års inkomst av guldförsäljning, 650 miljoner, har fallit bort. Om alla återstående inkomst- och utgiftsposter i betalningsbalansen uppskattas till samma belopp som året förut, kommer man till att utgifterna överstego inkomsterna med 2,410 milj. mark, medan betalningsbalansen år 1946 hade resulterat i ett inkomstöverskott av 630 milj. mark. Som en bokföringspost på inkomstsidan i betalningsbalansen bör beaktas även den på skadeståndsbestämmelserna grundade exporten utan vederlag ävensom betalningen över clearingräkning av de s. k. tyska fordringarna, de förra belöpande sig till 10,410 milj. mark enligt handelsstatistiken, de senare till 3,050 miljoner. Om dessa poster beaktas i betalningsbalansen, ger denna ett inkomstöverskott av 11,050 milj. mark.

Även beträffande kapitalrörelsen föreligga förhandsuppgifter. Nya långfristiga lån erhöles till ett belopp av 20 milj. dollar av Export-Import Banken, närmast för förnyelse av pappersindustrins maskiner, 20 milj. dollar för inköp av varor från Förenta staternas militära överskottslager, vidare av Argentina 75 milj. peso, motsvarande 17.5 milj. dollar, samt av Colombia 5 milj. dollar för inköp av kaffe. Av hela summan, 62.5 milj. dollar, hann dock under fjolårets lopp endast en del, omkring 26.2 milj. dollar, komma till användning. Dessutom användes omkring 10.7 milj. dollar av tidigare erhållna krediter, varför

långfristig kredit utnyttjades till ett sammanlagt belopp av 36.9 milj. dollar eller 5,020 milj. mark. Då till låneamorteringar användes omkring 590 milj. mark, utgjorde nettobeloppet av den nya långfristiga krediten således 4,430 milj. mark. Vad de kortfristiga utländska skulderna och tillgodohavandena angår, ha de förra minskats med 260 milj. mark, de senare ökats med 3,890 miljoner, varför den kortfristiga nettoskulden har reducerats från 7,490 milj. mark till 3,340 miljoner eller med 4,150 miljoner. Finlands hela skuld till utlandet ökades sålunda under fjolårets lopp med endast 280 milj. mark och utgjorde vid dess slut 39,670 miljoner. I överensstämmelse med det förfarande, som iaktogs vid beräkningen av betalningsbalansen, bör här ännu beaktas krigsskadeståndsförpliktelsens nedgång med 10,410 milj. mark. På så sätt beräknade ökades Finlands utländska åtaganden alls icke under fjolåret utan minskades tvärtom med 10,130 milj. mark.

Prisnivån.

Prisnivån, som mot slutet av 1946 genomgick en relativt lugn utveckling, steg ånyo kraftigt under senaste år. I januari sjönk index visserligen delvis, då priserna på talrika varor vid årsskiftet sänktes med 5 %, men i februari och särskilt i mars var stegringen avsevärd. Härtill bidrog bl. a. frigivningen av köttet från reglementering, då därefter priserna på allt kött och inte endast de på reglementering underkastat kött kom att påverka index. Prisstegringen fortgick därefter från månad till månad, men ända till juli steg index relativt litet. Mot slutet av sommaren

ökades takten och särskilt i november var stegringen stor som följd av den kraftiga höjningen av priserna på lantbruksprodukter. Resultatet var att levnadskostnadsindex (1935 = 100) från 509 poäng i december 1946 steg till 785 i december 1947 eller inalles med 54.2 %. Partiprisindex, som i mindre grad påverkas av lantbruksprodukterna, steg under årets lopp från 725 till 1,010 eller med 39.3 %. Stegringen var således betydligt brantare än föregående år, då motsvarande procenttal voro 15.7 och 19.4.

Prisstegringen var mycket ojämn. Uppgången i partiprisindex framkallades i främsta rummet av prisjusteringarna för lantbruksprodukter, för vilka index därför kom att stiga synnerligen kraftigt eller med 135.5 %. Även för skogsprodukterna var stegringen stor, 55.6 %, medan åter partiprisindex för industriprodukterna steg mindre eller med 22.4 %. Importvarornas priser, vilka främst äro beroende av de utländska marknaderna, ändrade sig mycket litet; stegringen var endast 12.0 %. — Den starka stegringen i levnadskostnadsindex berodde huvudsakligen på prisjusteringen för lantbruksprodukter, ehuru uppgång förekom längs hela linjen; födoindex steg nämligen med 86.5 %, medan index för värme och lyse, vilket steg nästmest, gick upp endast med 25.1 %.

Även prisindex för lantbruksprodukter steg i fjol betydligt brantare än år 1946, nämligen från 653 i december 1946 till 1,290 i december 1947 eller med 97.5 %. Indexstegringen härledde sig i främsta rummet av prisjusteringen för husdjursprodukter, för vilka stegringen var 116.6 %, medan den för åkerbruksprodukterna var endast 50.2 %.

Finlands Banks verksamhet.

Pennningens värde och förhållandet till utlandet.

Under år 1947 ändrades de utländska valutakurserna icke en enda gång, utan de höllo sig hela tiden vid det gamla. Sålunda var dollarkursen fortgående mk 136: — och pundkursen mk 547: —, såsom de ha varit sedan hösten 1945. Inte heller några andra valutakurser ändrades, varför kursen på svenska kronor alltjämt var mk 37: 90, på norska kronor mk 27: 45 och på danska kronor mk 28: 30, för att nämna endast dessa. Också de speciella, med vissa länder överenskomna clearingkurserna förblevo under året oförändrade.

Lika litet som tidigare, ända sedan det andra världskrigets utbrott, kan man av de utländska valutakursernas orörlighet under fjolåret draga slutsatsen, att markens köpkraft skulle ha hållit sig oförändrad i jämförelse med andra valutors köpkraft. Så länge utrikeshandeln och valutahandeln ävensom priserna äro kontrollerade, giva inte valutakurserna en exakt bild av de olika valutornas inbördes förhållande. Under år 1947 steg prisnivån i Finland i allmänhet mera än i de ledande handelsländerna, men å andra sidan stego också t. ex. i Amerikas Förenta Stater priserna kraftigt på många viktiga varor, bl. a. på många finska exportvaror. Utan denna sistnämnda, för Finlands utrikeshandel så förmånliga omständighet hade den branta uppgången i kostnadsnivån här hemma synbarligen gjort frågan om en höjning av valutakurserna aktuell.

Utvecklingen på Finlands Banks utländska konton återspeglar en fortgående valutabrist, som trots begränsningen genom valuta- och importreglementeringen alltjämt förorsakas av det stora importbehovet. Bankens tillgodohavanden hos utländska korrespondenter, i allmänhet kallade valutaförrådet, voro i början av året tämligen

rikliga, i det de tack vare då erhållna utländska krediter stego från 1,915 milj. mark vid årets ingång till 3,197 miljoner den 8 mars, men reducerades sedermera till följd av importen ävensom betalningen av utländska skulder och räntor till endast 464 miljoner i slutet av oktober. Vid årets slut var förrådet 621 milj. mark eller knappt en tredjedel av beloppet vid dess början. De utländska växlarna belöpte sig vid årets början till 175 milj. mark men stego med den livligare exporten och voro i slutet av juli 418 miljoner. Ehuru beloppet vid årets slut hade sjunkit till 312 milj. mark, var ökningen under hela året 137 milj. mark eller 78 %. — De utländska sedlarna och räntekuponerna sakna betydelse; deras belopp växlade mellan 32 och 8 milj. mark.

Bland skulderna förekomma i balansen två utländska konton: utländska kontoinnehavare och utländska clearingräkningar. De utländska kontoinnehavarnas tillgodohavanden i mark äro relativt anspråkslösa; de belöpte sig vid årets ingång till 185 milj. mark och vid dess slut till något mindre eller 136 miljoner. Då de voro som störst, i augusti, steg denna Finlands Banks skuld till 261 milj. mark. Det saldo på utländska clearingräkningar, som förekommer i rapporten över bankens ställning, är egentligen inte bankens egen skuld utan över huvud den finska folkhushållningens skuldsaldo på clearingräkning. Saldot minskades år 1947 avsevärt eller från 7,414 milj. mark till 2,270 miljoner vid årets slut. Ifrågasvarande konto fördelar sig på två huvuddelar, som under fjolåret utvecklade sig på olika sätt. Huvuddelen bestod av de enligt villkoren i fredsfördraget på Sovjetunionens statsbank överförda, tyska staten och tyska medborgare tidigare tillhöriga tillgodohavandena i Finland. I början av året var skulden på detta konto 5,988 milj. mark; under årets lopp betalades dessa för-

bindelser fördragsenligt, så att deras belopp vid årets utgång hade sjunkit till 3,027 miljoner. Minskningen var således 2,961 milj. mark eller 49 %. Den andra delen av clearingräkningarna bestod av de kommersiella clearingräkningarnas gemensamma saldo, som utgjorde slutresultatet av de olika ländernas aktiva eller passiva saldon. Vid årets ingång var detta skuldsaldo 1,426 milj. mark, men under årets lopp stego tillgodohavandena medan skulderna minskades, så att saldot på årets sista dag utvisade ett tillgodohavande om 757 miljoner.

Utlåningen.

Kreditbehovet i landet var, liksom under de senaste åren, mycket stort med påföljd att också Finlands Banks kreditgivning kraftigt ökades. Bankens hela utlåning, som i början av året var 29,409 milj. mark, gick visserligen under årets första veckor ned till 26,773 miljoner, men därefter vidtog en långvarig uppgång, avbruten endast av tillfälliga, små minskningar, så att på årets sista dag hela utlåningen steg till 34,896 miljoner. Hela ökningen var sålunda 5,487 milj. mark eller 19 %, d. v. s. något mindre än år 1946, då den var 7,012 miljoner eller 31 %. Den starka stegringen i kreditgivningen berodde i främsta rummet på att krediten åt näringslivet ökades, men tidvis stego också utlåningssiffrorna, då affärsbankernas och statens kreditbehov måste täckas.

Finlands Banks utlåning åt egna kunder var, om från växelportföljen avdragas dels statens växlar, dels rediskonteringarna och lånen åt andra kreditinrättningar, vid årets början 8,118 milj. mark. Efter att månad för månad ha ökats steg den vid årets utgång till 12,900 miljoner, varför ökningen var 4,782 milj. mark eller 59 %. För jämförelsens skull må nämnas, att motsvarande ökning år 1946 var 4,321 miljoner eller 114 %.

En annan del av utlåningen bestod av det stöd affärsbankerna fingo, då penningmarknaden stramade till. Rediskonteringar anlätades i fjol av affärsbankerna i större utsträckning än någonsin förr. De belöpte sig vid utgången av 1946 till 2,458 milj. mark, men under större delen av 1947

höllo de sig på en något lägre nivå och sjönko i oktober till endast 298 miljoner. Därefter steg dock rediskonteringarnas belopp ånyo, då fruktan för ökad inflation ledde till stora uttagningar från bankerna. Sitt högsta belopp, 4,213 miljoner, nådde rediskonteringarna i mitten av december, varefter de sjönko till 3,496 miljoner på årets sista dag. Ökningen under året var sålunda 1,038 milj. mark eller 42 %. — Vid sidan om rediskonteringarna hade kreditinrättningarna i början av året i Finlands Bank till ett sammanlagt belopp av 913 milj. mark diskonterat egna växlar, vilka i rapporterna över bankens ställning hänföras till diskonterade växlar. Största delen av dem inlöstes redan i början av januari, och vid årets slut förekom inte mera någon sådan utlåning i Finlands Banks räkenskaper. Beaktas också denna kredit, finner man att kreditinrättningarnas skuld till centralbanken vid årets utgång knappast var större än vid dess ingång.

Ett tredje slag av utlåning utgöres av diskonteringen av statens växlar, varom mera nedan.

Finlands Banks utlåning domineras helt av växeldiskonteringen, medan däremot användningen av kassakreditiv och hypotekslån är obetydlig, i det deras sammanlagda belopp enligt reglementet begränsas till hälften av bankens egna medel. Värdet av de direkt diskonterade växlarna var vid årets ingång 26,331 milj. mark, steg i oktober till ett toppbelopp av 33,118 miljoner och var på årets sista dag 30,982 miljoner. Ökningen var sålunda 4,651 milj. mark eller närmare 18 %, medan den året förut hade varit 4,049 miljoner eller likaledes 18 %.

Hypotekslånen belöpte sig vid årets ingång till 63 milj. mark men sjönko redan i januari till 24 miljoner, där de höllo sig ända till årets slut. Det på kassakreditiv lyftade beloppet varierade mycket kraftigare och nådde i mars högst vid 724 miljoner och i augusti en lägsta punkt vid 280 miljoner. Vid årets slut utestodo på dessa konton 394 milj. mark eller 162 miljoner mindre än ett år tidigare.

De månatliga växlingarna i Finlands Banks olika former av utlåning belysas av siffrorna i följande sammanställning.

Finlands Banks inhemska kreditgivning år 1947.

Utgången av månaden	Statens växlar milj. mk	Andra växlar milj. mk	Hypotekslån milj. mk	Kassakreditiv milj. mk	Rediskonteringar milj. mk	Annan kredit åt kreditinrättningar milj. mk	Summa milj. mk
1946							
December	17,920	7,499	63	556	2,458	913	29,409
1947							
Januari	18,000	7,816	24	639	967	6	27,452
Februari	16,950	8,418	24	698	2,473	135	28,698
Mars	19,300	9,110	24	659	1,352	135	30,580
April	20,300	10,253	24	465	997	134	32,173
Maj	17,500	11,064	24	596	2,258	9	31,451
Juni	18,400	11,280	24	541	1,909	9	32,163
Juli	19,700	11,217	24	396	687	9	32,033
Augusti	21,000	11,200	24	280	730	8	33,242
September	20,800	11,087	24	479	466	3	32,859
Oktober	21,350	11,563	24	385	369	7	33,698
November	18,800	12,288	24	552	2,537	6	34,207
December	18,500	12,482	24	394	3,496	—	34,896

Av Finlands Banks krediter direkt åt näringslivet har i allmänhet största delen kommit exportindustrin till godo, medan däremot hemmamarknadsindustrin och handeln m. m. ha fått nöja sig med mindre. Utvecklingen i detta hänseende belyses av följande tabell, som procentuellt anger,

	31/12 1942 %	31/12 1943 %	31/12 1944 %	31/12 1945 %	31/12 1946 %	31/12 1947 %
Exportindustrin	73.76	63.35	61.19	67.72	61.47	56.58
Hemmamarknadsindustrin	22.07	29.20	20.06	30.52	30.76	33.99
Handelsfirmor	4.02	7.37	0.02	1.49	6.75	8.76
Övriga	0.15	0.08	18.73	0.27	1.02	0.67

Räntesatserna.

Den fortgående tillstramningen på penningmarknaden kunde inte annat än leda till en allmän stegring i räntenivån och samtidigt även till en höjning av de av Finlands Bank tillämpade räntesatserna. Den 6 juni höjdes den lägsta diskontrant, som ända sedan december 1934 hade varit 4 %, till 4 1/2 %. Denna ränta tillämpades på rena varuväxlar med en betalningstid icke överstigande tre månader, medan däremot räntan på andra växlar därefter var 5 1/2 %; denna ränta tillämpades även på hypotekslånen, medan åter för kassakreditivlånen debiterades 5 %. Då affärsbanker

huru bankens kredit åt näringslivet under åren 1942—1947 fördelade sig mellan olika grupper. Märkas bör särskilt, att krediten åt hemmamarknadsindustrin och handeln steg starkare än den åt exportindustrin, vilken dock alltjämt intar främsta rummet.

o. a. kreditinrättningar på hösten hade beslutat att höja såväl sina inlånings- som sina utlåningsräntor, beslöt Riksdagens bankfullmäktige att ånyo höja Finlands Banks räntesatser räknat från den 15 december. För rena varuväxlar debiterades därefter 5 1/4 %, för andra växlar liksom för hypotekslån 6 1/4 % och för kassakreditivlån 5 3/4 %.

Sedelstocken.

Den utelöpande sedelmängden, som till följd av sedelutbytet sjönk på hösten 1945 och särskilt vid det påföljande årsskiftet, har sedan dess på nytt kraftigt ökat. Vid

1947 års ingång var den 18,233 milj. mark och minskades enligt vanligheten under de tre första veckorna av januari, till 16,565 miljoner, men begynte därpå växa från vecka till vecka. Det högsta beloppet för året, 25,979 milj. mark, nåddes den 23 december, men under årets sista vecka minskades sedelstocken ånyo, främst med anledning av rykten om ett nytt sedelutbyte, och sjönk på årets sista dag till 25,162 miljoner. Sedelstocken var då 6,929

milj. mark eller 38 % större än ett år tidigare.

Sedelutgivningsrätten och dess användning.

Jämsides med sedelstocken ökades även de medel, mot vilka Finlands Bank reglementslenligt är berättigad att emittera sedlar. Denna utveckling belyses av följande tabell:

	31/12 1946 milj. mk	31/12 1947 milj. mk	30/6 1947 milj. mk	30/9 1947 milj. mk	31/12 1947 milj. mk
Guldkassa	2.4	2.5	2.5	2.5	2.5
Korrespondenter i utlandet	1,914.6	3,116.4	1,157.1	775.8	620.5
Utländska växlar	174.9	344.9	361.0	317.9	311.9
Utländska sedlar och kuponger ..	14.2	8.6	11.9	27.3	31.2
Inhemska växlar	28,789.5	29,897.1	31,598.4	32,355.9	34,477.9
Summa	30,895.6	33,369.5	33,130.9	33,479.4	35,444.0

Sedeltäckningens hela belopp ökades starkt under det första och det sista kvartalet, och ökningen under hela året var sammanlagt 4,548 milj. mark eller e. 15 % mot 6,862 miljoner eller 29 % under föregående år. Ökningen berodde huvudsakligen på växelportföljens ansvällning. I samma riktning verkade även ökningen i de utländska växlarna, medan däremot minskningen i utländska korrespondenters räkning verkade i motsatt riktning. Guldkassan var hela året helt liten och utan betydelse som sedeltäckning.

Sedeltäckningen har varit riklig i bredd med de vid anfordran betalbara förbindelsernas totalbelopp. Vid årets ingång var proportionen 108.6 % och under dess lopp i allmänhet något högre; då täckningen var som störst, den 15 november, var den 116.3 % av ifrågavarande förbindelser. På årets sista dag var den ånyo något lägre, 113.2 %, men således dock större än ett år tidigare. — Betydligt rikligare var sedeltäckningen i jämförelse med den utelöpande sedelmängden. Vid årets början var detta relationstal 169.5 %, varifrån det i januari steg till 176.9 % för att därpå småningom med ökningen i sedelstocken minskas så att det på årets sista dag var 140.9 %.

Även den oanvända sedelutgivningsrätten var under hela året riklig. Vid årets ingång var den 4,245 milj. mark men steg småningom och nådde det högsta beloppet för året, 6,506 miljoner, den 15 november för att därefter under årets sista veckor något sjunka. Då den på årets sista dag stod på 5,926 milj. mark var ökningen under året 1,681 miljoner, motsvarande närmare 40 %. — I jämförelse med sedelutgivningsrätten och de vid anfordran betalbara förbindelsernas belopp var den outnyttjade sedelutgivningsrätten tämligen riklig vid årets början, nämligen 13.0 och 14.9 %, och blev så i ännu högre grad under årets lopp, tills den i mitten av november nådde sin högsta punkt, 18.4 och 22.5 %, men minskades ånyo något före årets utgång. Den obegagnade sedelutgivningsrätten var då 15.9 % av hela sedelutgivningsrätten och 18.9 % av de vid anfordran betalbara förbindelserna, d. v. s. alltjämt betydligt rikligare än vid årets början.

En fullständig bild av Finlands Banks hela sedelutgivningsrätt och dess olika beståndsdelar ävensom dess användning får man av nedanstående tabell, som belyser ställningen vid utgången av åren 1946 och 1947.

	^{31/12} 1946 milj. mk	^{31/12} 1947 milj. mk
<i>Sedelutgivningsrätt:</i>		
Guldkassa och utländska valutor	1,917.0	623.0
Enligt lagen av den 13 december 1939	28,978.6	34,821.0
Enligt § 6 i reglementet	1,800.0	1,800.0
Sedelutgivningsrätt	32,695.6	37,244.0
<i>Begagnad sedelutgivningsrätt:</i>		
Utelöpande sedlar	18,232.8	25,161.5
Övriga avista förbindel- ser	9,816.4	5,623.1
På beviljade kassakredi- tiv inestående	401.2	533.8
Begagnad sedelutgiv- ningsrätt	28,450.4	31,318.4
<i>Sedelutgivningsreserv</i> .	4,245.2	5,925.6
Begagnat belopp och reserv	32,695.6	37,244.0

Bankens förhållande till staten.

Statens upplåning i Finlands Bank rörde sig i fjol på samma nivå som året förut och växlade från vecka till vecka, beroende på huru mycket inkomster och lånemedel som flöto in i statens kassor i förhållande till de samtidigt skeende utbetalningarna. Vid årets ingång voro statsväxlar till ett belopp av 17,920 milj. mark diskonterade i centralbanken. I februari sjönk detta belopp till 16,500 miljoner, då staten fick en del utländska krediter, men därefter ökade staten ånyo sin diskontering. Den högsta punkten för året, 21,850 miljoner, nåddes i oktober, men i medlet av december hade diskonteringsbeloppet på nytt sjunkit till 16,700 milj. mark för att dock på årets sista dag stiga till 18,500 miljoner. Beloppet var 580 miljoner större än ett år tidigare. Å andra sidan fanns det för det mesta något hundratal miljoner på statens upp- och avskrivningsräkning, i slutet av november hela 873 miljoner; staten hade visserligen en och annan gång över- skridit detta konto men endast kortvarigt och med mindre belopp än under tidigare år. Vid 1947 års början funnos 598 milj. mark på statens upp- och avskrivnings- konto, på dess sista dag endast 114 mil- joner, varför detta hade gått ned till

omkring en femtedel. Om dessa belopp av- dragas från statens växelskuld till Finlands Bank, finner man att statens nettoskuld till centralbanken vid årets ingång var 17,322 milj. mark och vid dess slut 18,386 miljoner, varför ökningen var 1,064 milj. mark eller drygt 6 %.

Finlands Banks obligationsportfölj inne- höll i fjol, liksom också tidigare, något statspapper, men dessa böra inte betraktas som utlåning i egentlig mening åt staten, utan det är fråga om placering av en del av bankens medel. Vid årets början inne- hade banken statsobligationer till ett värde av 316 milj. mark; vid dess slut hade detta värde sjunkit till 280 miljoner.

Utländska clearingräkningar.

Utbetalningarna från clearingräkning åt exportörer och andra stego under 1947 till högre belopp än under något tidigare år. Dels berodde detta på stegringen i prishöjningen men å andra sidan var det en följd av att varuutbytet med utlandet bli- vit märkbart livligare. Ifrågavarande ut- betalningar belöpte sig i fjol till samman- lagt 14,037 milj. mark mot 8,658 miljoner året därförinnan. I särskilt stor utsträck- ning användes clearing i handeln med Rådsunionen, Danmark, Norge och Schweiz. — I samband med handelsavtal med vissa länder ingingos nya betalningsavtal, i andra fall utvidgades betalningsavtalet.

Utbetalningarna från clearingräkning under 1947 och för jämförelsens skull även under året därförinnan framgå, fördelade på länder, av följande tabell.

	1946 milj. mk	1947 milj. mk
Belgien	14	—
Bulgarien	—	6
Danmark	2,952	3,694
Italien	1	—
Jugoslavien	—	7
Norge	460	923
Polen	0	1,345
Rumänien	7	19
Rådsunionen	5,031	7,274
Schweiz	186	503
Turkiet	7	108
Tyskland, Västra	—	142
Tyskland, Östra	—	16
Summa	8,658	14,037

Dessutom verkställdes år 1947 återbetal- ningar belöpande sig till 46 milj. mark mot 195 miljoner föregående år.

Slutsaldot på clearingräkning var en skuld om 2,270 milj. mark mot en skuld om 7,414 miljoner ett år tidigare. På de egentliga kommersiella clearingräkningarna däremot överstego tillgodohavandena, som tidigare har nämnts, skulderna med 757 milj. mark vid årets utgång, medan netto- saldod ett år tidigare hade utvisat en skuld om 1,426 miljoner.

Remburserna.

Med den livligare handeln i fjol kommo remburserna i flitigare användning än förr, så att denna rörelse omfattade större be- lopp än någonsin tidigare. Orsaken till att remburserna ha tagits i allmänt bruk är den på världsmarknaden alltjämt rå- dande osäkerheten, säljarnas bristande tillit till de med valutasvårigheter kämpande främmande ländernas betalningsförmåga och rädslan för att de finska valutakur- serna skola ändras eller ett nytt sedelutbyte företagas. Av dessa orsaker öppnades ett ökat antal remburer vid slutet av året.

Importremburer öppnades i fjol till ett sammanlagt antal av 5,141 och ett belopp av 14,989 milj. mark mot 4,547 remburer och 8,819 miljoner år 1946. Vid 1947 års utgång belöpte sig de oavslutade rembur- sernas värde, vissa alltjämt infrusna rem- burstäckningar medräknade, till 2,546 milj. mark mot att ha varit 2,604 miljoner ett år tidigare.

Även exportremburer användes i fjol i större utsträckning än tidigare. Av dessa öppnades 371 till ett belopp av 4,845 milj. mark mot 271 remburer om endast 914 miljoner föregående år. Vid årsskiftet steg de oavslutade exportrembursernas belopp till 347 milj. mark, motsvarande 145 mil- joner ett år tidigare.

Bankens bokslut.

I det föregående ha berörts de viktigaste posterna i bankens ställning och förändrin- garna i den under år 1947. Dessutom skall bankens balans- samt vinst- och förlust- räkning granskas i sin helhet.

Balansräkningen.

De viktigaste posterna i Finlands Banks balansräkning för de två senaste åren framgå av nedanstående sammanställning, som sålunda ger en allmän bild av utveck- lingen under 1947.

Tillgångar:	^{31/12} 1946 milj. mk	^{31/12} 1947 milj. mk
Guldkassa	2.4	2.5
Utländska valutor	1,914.6	620.5
Utländska växlar	174.9	311.9
Utländska sedlar och ku- ponger	14.2	31.2
Diskonterade växlar ...	26,331.4	30,982.3
Rediskonterade växlar..	2,458.0	3,495.6
Hypotekslån	63.6	23.6
Kassakreditiv	555.9	394.4
Obligationer i finskt mynt	256.8	216.6
Obligationer i utländskt mynt	203.1	166.0
Aktier	0.0	—
Bankfastigheter och in- ventarier	32.0	—
Diverse räkningar	1,479.6	1,260.2
Summa	33,486.5	37,504.8

Skulder:

Utelöpande sedlar	18,232.8	25,161.5
Upp- och avskrivnings- räkning med staten ..	598.3	113.7
Upp- och avskrivnings- räkningar med andra	1,480.9	2,883.9
Postremissväxlar	134.2	166.0
Utländska kontoinneha- vare	185.1	136.1
Utländska clearingräk- ningar	7,413.8	2,269.5
Diverse räkningar	4.1	53.9
Regleringsräkningar ...	2,551.8	3,308.3
Upplupna räntor	70.4	125.0
Grundfond	1,250.0	1,250.0
Reservfond	1,290.9	1,433.1
Bankfastigheter och in- ventarier	32.0	—
Bankens vinst	242.2	603.8
Summa	33,486.5	37,504.8

Bland tillgångarna förtjäna, förutom vad ovan har sagts, förändringarna i obligationsportföljen beaktande. Under år 1947 köpte centralbanken inga nya obligationer, men å andra sidan har genom utlottning en del av bankens obligationsinnehav blivit inlöst. Härigenom reducerades det bokförda värdet av obligationerna i finskt mynt med 40 milj. mark och av dem i utländskt mynt med 37 miljoner. Hela obligationsportföljens värde gick således ned med 77 milj. mark eller c. 17 %.

Antecknas bör vidare, att rubriken „bankfastigheter och inventarier” avlägsnats ur balansräkningen. Då bland skulderna förekom en exakt lika stor och på samma sätt betecknad post, som även den lämnats bort, har denna dubbla transaktion inte orsakat någon förändring i bankens ställning.

Förutom vad som ovan har sagts om tillgångarna, kan det vara skäl att konstatera förändringarna på upp- och avskrivningsräkning samt i bankens egna medel. Upp- och avskrivningsräkningen med staten sjönk betydligt, såsom ovan har påpekats. Däremot steg beloppet på upp- och avskrivningsräkningarna med andra till nästan det dubbla från 1,481 milj. mark till 2,884 miljoner. Som vanligt varierade detta konto kraftigt under årets lopp. Som minst eller 322 miljoner var det den 8

februari, som störst på årets sista dag, främst till följd av ett bland allmänheten spritt rykte om ett nytt, förestående sedelutbyte.

Bankens egna medel ökades på det sätt, som finnes förutsatt i reglementet. Grundfonden förblev oförändrad, men till reservfonden överfördes vinstmedel till ett sammanlagt belopp av 142 milj. mark. Av 1946 års nettovinst överfördes nämligen hälften eller i runt tal 121 milj. mark till reservfonden samt dessutom i enlighet med riksdagens beslut av andra hälften av vinsten det belopp, som översköt den i statens inkomstbudget upptagna posten, d. v. s. 21 milj. mark. Vid årets slut steg sålunda värdet av Finlands Banks synliga egna medel, årsvinsten obeaktad, till 2,683 milj. mark. — Märkas bör dessutom, att regleringsräkningarna, som under årets lopp ökades med 756 miljoner och vid dess slut belöpte sig till 3,308 miljoner, omfattande olika slag av reserveringar, i själva verket äro jämförbara med bankens egna medel.

Vinst- och förlusträkning.

Finlands Banks vinst- och förlusträkning för 1947 har i följande sammanställning jämförts med motsvarande räkning för föregående år:

	1946 mk	1947 mk
Inkomster:		
Räntor på inhemsk utlåning	251,890,649: 80	517,474,093: 90
Räntor på korrespondenter i utlandet ...	1,271,377: 40	2,686,665: 60
Räntor på obligationer	39,079,873: 35	36,556,515: —
Diverse inkomster	5,709,400: —	10,586,300: —
Agiovinst	1,906,992: 30	58,677,724: 15
Provisioner	58,744,861: 20	152,664,802: 75
Summa	358,603,154: 05	778,646,101: 40
Utgifter:		
Löner och arvoden	54,637,583: 80	84,180,691: 50
Pensioner och understöd	1,856,290: —	5,448,508: —
Bankfullmäktiges arvoden och expenser ..	274,170: —	352,515: —
Arvoden åt filialkontorens kontrollanter ..	253,604: —	253,866: —
Sedeltillverkningen	16,019,253: —	51,025,093: —
Omkostnader	17,392,708: 70	21,372,855: 90
Avskrivningar	23,700,770: 55	7,984,070: 50
Avskrivning på inventarier	2,282,904: 50	4,179,856: —
Bankens vinst	242,185,869: 50	603,848,645: 50
Summa	358,603,154: 05	778,646,101: 40

Finlands Bank kunde bokföra drygt dubbelt så stora totala inkomster som året förut och samtidigt större än något tidigare år, vilket naturligtvis närmast är en återspeglning av inflationsutvecklingen. I främsta rummet härleder sig inkomstökningen av stegringen, från 251.9 milj. mark år 1946 till 517.5 miljoner år 1947, i räntorna på den inhemska lånerörelsen. Den starka ökningen av dessa inkomster beror på tre faktorer: lånerörelsens tillväxt, räntefotens stegring och den omständigheten att ett proportionsvis mindre belopp än föregående år överfördes till reservationskontot. Till stegringen i de totala inkomsterna bidrog kraftigt även ökningen av agiokontot från 1.9 till 58.7 miljoner mark och av provisionsinkomsterna från 58.7 till 152.7 miljoner. I det förra fallet berodde ökningen på valutahandeln, i det senare framför allt på att rembursrörelsen tilltagit. En ökning förete även diverse inkomster, främst bestående av vissa dividender, samt räntorna av utländska korrespondenter. Det enda inkomstkonto, som minskades, var räntan på obligationer, varvid minskningen var en naturlig följd av att obligationsportföljen krympte.

Även bankens utgifter ha så gott som genomgående stigit såsom fallet måste vara i inflationstider. Den stora stegringen i löneutgifter, från 54.6 till 84.2 milj. mark eller med 54 %, beror, utom på nyss nämnda omständighet, dels på den av rörelsens tillväxt orsakade personalökningen, dels på löneförhöjningar. Sedeltillverkningen har dragit drygt tre gånger så stora kostnader som året förut. Orsaken står att söka i sedelstockens ansvällning och nedgången i sedlarnas hållbarhet. — Hela summan av de egentliga utgifterna steg till 162.6 milj. mark från att år 1946 ha varit 90.4 miljoner. Ökningen var sålunda 72.2 milj. mark eller i det närmaste 80 %.

De vid sidan av de egentliga utgifterna i

vinst- och förlusträkningen förekommande avskrivningarna och nedskattningarna voro i fjol betydligt mindre än åren förut. Avskrivningar gjordes nämligen endast för vissa reparationsarbeten, sammanlagt 8.0 milj. mark, medan motsvarande avskrivning år 1946 hade varit 23.7 miljoner. Nedskattningen av inventariernas bokföringsvärde, belöpande sig till 4.2 milj. mark mot 2.3 miljoner föregående år, härledde sig av att värdet av nyanskaffningarna som vanligt avskrevs i sin helhet.

Bankens nettovinst var, såsom av ovan återgivna tabell framgår, i runt tal 603.8 milj. mark eller kämbart större än tidigare. I jämförelse med tiden före kriget, då bankens nettovinst i allmänhet utgjorde något över hundra miljoner mark, och med beaktande av nedgången i penningens värde måste den för senaste år bokförda vinsten snarare anses vara liten än stor.

Utvecklingen under senaste tid av nettovinsten belyses av nedanstående sifferserie:

År 1942	231.0 miljoner mark
„ 1943	232.2 „ „
„ 1944	222.1 „ „
„ 1945	236.8 „ „
„ 1946	242.2 „ „
„ 1947	603,848,645: 50 mark

Enligt reglementet bör hälften av årets nettovinst, mk 301,924,322: 75, överföras till bankens reservfond. I den första veckorapporten för innevarande år belöpte sig därför reservfonden till 1,735.0 milj. mark. Av den andra hälften av nettovinsten ha 300.0 miljoner observerats som inkomst i statsbudgeten för år 1948. Det återstående beloppet eller 1.9 milj. mark har överförts till odisponerade vinstmedels räkning.

Bankfullmäktige föreslå, att

dessas vinstmedel, 1,924,322: 75 mark, överföras till bankens reservfond.

Av Bankfullmäktige handlagda ärenden.

Revisionen.

De vid 1946 års riksdag utsedda revisorerna, kommunalrådet Aleksanteri Fränti, lantbrukaren Kaapro Huittinen, vicehäradshövdingen Hanno Kunnas, lantbrukaren August Kuusisto och kommunalrådet Kaapro Moilanen, verkställde under tiden mellan den 17 och 20 februari i fjol revision av bankens räkenskaper för år 1946. I enlighet med revisorernas tillstyrkan och med stöd av stadgandena härom i bankens reglemente ha bankfullmäktige beviljat direktionen ansvarsfrihet för bankens förvaltning under år 1946.

Granskningen av lånerörelsen och valuta-handeln.

Bankfullmäktige ha under året enligt sin instruktion granskat bankens lånerörelse och övriga placeringar ävensom valuta-handeln vid följande tidpunkter: den 7 februari, den 25 april, den 5 juni, den 28 augusti, den 24 oktober samt den 13 december.

Inventeringen och inspektionen av avdelningskontoren.

a) I huvudkontoret.

Bankfullmäktige ha verkställt i § 6 av sin instruktion föreskriven inventering av huvudkontorets kassor, kassavalv och fonder ävensom lånehandlingar och säkerheter samt panter och depositioner. Inventeringen gav icke anledning till anmärkning.

b) I avdelningskontoren.

Bankfullmäktige ha övervakat, att avdelningskontorens handkassor och valv en gång i månaden samt växlar, skuldsedlar och panter minst tre gånger under året inventerats av kontrollanterna vid kontoren.

c) I agenturerna.

Likaså ha bankfullmäktige övervakat, att kontrollanterna vid de affärsbanker, som sköta bankens agenturer, avtalsenligt en gång i månaden inventerat agenturernas kassamedel.

Dessutom ha under året samtliga avdelningskontor inspekterats.

Fonder underställda bankfullmäktiges övervakning.

Bankfullmäktige ha godkänt räkenskaperna för år 1946 för de Längmanska och Rosenbergska fonderna samt Elis Holms nödhjälpsfond ävensom översänt avskrifter av räkenskaperna till bankutskottet.

Enligt bestämmelse i riksdagens skrivelse av den 20 juni 1944 ålåg det bankfullmäktige att till 1947 års riksdag ingå med förslag till fördelning av de då från Längmanska testamentsfonden, Litt. B, disponibla räntemedlen. Inom utlyst ansökningstid inkommo till bankfullmäktige 39 ansökningar om understöd, varefter bankfullmäktige i ett till bankutskottet riktat förslag hemställde, att av de för utdelning disponibla medlen 253,441 mark 15 penni 253,000 mark måtte delas ut till närmare uppräknade föreningar, inrättningar och samfund. Sedan riksdagen på framställning av bankutskottet fattat beslut om fördelningen av sagda räntemedel samt meddelat bankfullmäktige därom, verkställdes fördelningen av understöden.

Höjning av Finlands Banks räntesatser.

De av Finlands Bank tillämpade räntesatserna, vilka sedan den 3 december 1934 hade varit 4—5 %, höjdes två gånger under år 1947. Det första förslaget om räntehöjning gjorde direktionen i mars. I moti-

veringen till förslaget framhöll direktionen, att affärsbankerna, vid skärpningen av penningmarknaden, småningom hade höjt sina utlåningsräntor och att därför marginalen mellan de av dem och de av Finlands Bank tillämpade räntorna hade förstörats. Härav följde att affärsbankerna drogo oskäligt stor fördel av sin växelrediskontering i Finlands Bank. Med hänsyn till den jämna konkurrensen är det icke heller på sin plats att de företag, som äro kunder i Finlands Bank, äro i tillfälle att handhava sin kredit med kämbart mindre räntebelastning än affärsbankernas kunder. Av dessa skäl fann direktionen det lämpligt, att de av Finlands Bank tillämpade diskont-räntorna samt räntorna på kassakreditiv- och hypotekslån höjdes med $\frac{1}{2}$ % eller således till $4\frac{1}{2}$ — $5\frac{1}{2}$ %, varvid avsikten med höjningen icke var att få till stånd en allmän stegring i räntenivån utan endast att minska skillnaden mellan Finlands Banks och affärsbankernas räntesatser.

Bankfullmäktige godkände framställningen vid sitt möte den 5 juni. Till detta möte hade direktionen kompletterat sin tidigare framställning med en skrivelse, i vilken den föreslog att beslut måtte fattas om tillämpning vid rediskontering av penninginrättningarnas växlar av samma ränta, till vilken växlar ursprungligen diskonterats, dock minst den ränta, som Finlands Bank tar av sina kunder. Även denna framställning godkändes av bankfullmäktige.

I december framlade direktionen ett nytt förslag om höjning av de av Finlands Bank tillämpade räntesatserna, emedan affärsbankerna vid den ytterligare tillstramningen på penningmarknaden ånyo hade höjt sina utlåningsräntor. Denna gång föreslog direktionen en höjning med $\frac{3}{4}$ % eller lika mycket som affärsbankernas utlåningsräntor hade höjts. Vid möte den 13 december godkände bankfullmäktige framställningen och fastställde räntor om $5\frac{1}{4}$ — $6\frac{1}{4}$ % för tillämpning i Finlands Bank räknat från den 15 december.

Förslag till ändring av §§ 4, 6, 21 och 30 i Finlands Banks reglemente.

I skrivelse av den 29 maj ingiek direktionen till bankfullmäktige med förslag om

att §§ 4, 6, 21 och 30 i Finlands Banks reglemente måtte ändras. Bankfullmäktige behandlade framställningen första gången vid sitt möte den 5 juni, då ännu intet beslut fattades utan ärendet uppsköts för vidare beredning. Frågan togs upp på nytt vid möte den 24 oktober, då direktionen delvis hade ändrat sitt tidigare förslag vad § 6 angår.

Paragraf 4 i reglementet innehåller bestämmelser om bankens grund- och reservfonder. Nämda paragraf hade senast ändrats genom en lag av den 22 december 1938, då grundfonden ökades från 1,000 milj. mark till 1,250 milj. mark. År 1939 var bankens reservfond i runt tal 470 milj. mark, och den har årligen ökats så att den i maj i fjol var i runt tal 1,412 milj. mark. Beaktar man därjämte de årliga reserveringarna för stärkande av bankens ställning, voro bankens egna medel senaste maj sammanlagt omkring 5,682 milj. mark eller 3.3 gånger så stora som år 1939. Till följd av nedgången i markens värde har dock bankens egendom starkt reducerats och borde för att nå 1939 års nivå ökas ungefär till det dubbla. Då det är sannolikt att en övergång till en större myntenhet än den nuvarande inom kort blir påkallad, och då därvid minskningen av Finlands Banks egendom, genom att siffrorna i balansen i motsvarande mån sjunka, på ett iögonenfallande sätt komme till synes, fann direktionen situationen kräva, att bankens grundfond redan i detta skede höjes med användning av de för stärkande av bankens ställning hopbragta medlen. Direktionen uppgav sig efter prövning av ärendet ha funnit, att grundfonden borde höjas till 5 miljarder mark och § 4 i reglementet därför ändras på motsvarande sätt.

Då vid vinterkrigets utbrott statsutgifterna hastigt stego till ett på förhand icke förutsett belopp, blev det nödvändigt att lätta på täckningsbestämmelserna för Finlands Banks sedelutgivning sålunda att också statens växlar kunde utgöra primär täckning för utelöpande sedlar. Ändringen genomfördes den 13 december 1939 genom en lag om temporär ändring av § 6 i reglementet för Finlands Bank. Sedan dess har staten vid behov kunnat få kredit i Finlands Bank utan någon begränsning. Då sedan krigets slut redan tre år ha förflutit

och det därför är skäl att antaga, att större regelbundenhet än under de senaste åren kan iakttagas i skötseln av statens ekonomi, ansåg direktionen den tidpunkt vara nådd, då det vore skäl att åter bringa skötseln av statsfinanserna på normal fot i så måtto att den s. k. sedelfinansieringen inställes. Detta skulle ske på så sätt att för statens växelskuld till Finlands Bank fastställes en högsta gräns. Efter granskning av variationerna i statens växelskuld till Finlands Bank samt med beaktande av vissa omständigheter, vilka inom kort komme att öka statens behov av kredit från Finlands Bank, fann direktionen, att som nämnda högsta gräns borde fastslås 28 miljarder mark.

Utöver krediten åt staten diskonterar Finlands Bank växlar för sina enskilda kunder och förser affärsbankerna med kassamedel genom att rediskontera deras växlar. Gällande stadganden uppställa inga gränser i detta avseende, utan kreditbeviljningen beror på prövning av bankens direktion. En återgång till de regelbundna förhållandena från tiden före kriget förutsätter dock, att även för krediter av detta slag en högsta gräns fastslås, och som denna föreslog direktionen 18 miljarder mark.

Hela den på sekundär täckning beroende sedelutgivningskontingenten skulle härigenom stiga till 46 miljarder mark, och direktionen föreslog att § 6 i reglementet måtte ändras i överensstämmelse därmed. Då emellertid oförutsedda händelser kunna inträffa, vilka kunna förorsaka staten eller bankerna och Finlands Banks enskilda kunder ett överraskande behov av kredit från Finlands Bank, föreslog direktionen därutöver ett sådant tillägg till nämnda paragraf i reglementet, att Republikens president skulle ha rätt att på framställning av bankfullmäktige temporärt öka den på sekundär täckning beroende sedelutgivningskontingenten med 3 miljarder mark, varigenom denna skulle stiga till 49 miljarder mark. Som täckning för denna ökning kunde delvis eller enbart användas även statens växlar.

Även beträffande § 21 i reglementet, i vilken uppräknas bankens tjänstemän och befattningshavare, föreslog direktionen vissa ändringar. Sedan nämnda paragraf genom en lag av den 3 december 1943 senast ändrats, har bankens inre organisation måst

ställas om, för att banken tillräckligt smidigt skulle kunna handhava sina allt mångsidigare och växande uppgifter. I samband med dessa reformer hade det befunnits nödigt att vid banken inrättas vissa nya ordinarie befattningar, av vilka en del dock äro av den beskaffenheten, att det icke är möjligt att grunda dem inom den nuvarande ramen för § 21 i reglementet. Med anledning härav föreslog direktionen en sådan komplettering av sagda paragraf, att vid banken kunde inrättas ordinarie befattningar för en andra sekreterare, en ekonom och en arkivarie samt för chaufförer, montörer, eldare, gårdskarlar och vakter. Samtidigt föreslog direktionen, att från paragrafen skulle avlägsnas den sedan årtal tillbaka såsom varande obehörlig icke besatta befattningen för en kontrollant vid sedeltryckeriet.

Paragraf 30 i bankens reglemente stadgar i sin nuvarande form, att till dess bankens grund- och reservfonder stigit till sammanlagt 3 miljarder mark, åtminstone hälften av bankens årsvinst skall användas till reservfondens ökande. Därefter skall minst en tredjedel av årsvinsten överföras till reservfonden. Om grundfonden enligt framställt förslag höjes till 5 miljarder mark är det på sin plats att ändra också sagda bestämmelse. Av denna anledning föreslog direktionen, att den för de sammanlagda grund- och reservfonderna fastställda högsta gräns, intill vilken åtminstone hälften av årsvinsten skall överföras till reservfonden, måtte fastställas till 10 miljarder mark och att nämnda paragraf i reglementet måtte ändras i enlighet härmed.

Vid sitt möte den 24 oktober beslöto bankfullmäktige godkänna direktionens ovan återgivna förslag samt uppmana statsrådet att skrida till de i enlighet härmed för avgivande av proposition till riksdagen nödiga åtgärder.

Räntefrihet för kredit, som komme att beviljas staten för fullgörande av åtaganden, härledande av medlemsrättigheterna i Internationella Valutafonden och Internationella Återuppbyggnadsbanken.

Så snart Finland godkänts till medlem av Internationella Valutafonden och Inter-

nationella Återuppbyggnadsbanken, måste staten på Valutafondens markkonto i Finlands Bank erlægga det av medlemsavgiften i Internationella Valutafonden i finskt mynt betalbara beloppet, omkring 5 miljarder mark. På samma sätt måste staten betala 18 % av sina aktier i Internationella Återuppbyggnadsbanken eller i finskt mynt omkring 1 miljard mark, likaså på ett för sagda banks räkning i Finlands Bank öppnat markkonto. Med anledning härav beslöto bankfullmäktige vid möte den 24 oktober på direktionens förslag, att för så vitt Finlands Bank beviljar staten kredit motsvarande nämnda två konton, som skola öppnas för Internationella Valutafonden och Internationella Återuppbyggnadsbanken, sagda kredit skall givas räntefritt för så lång tid och till den del som på kontona innestå oanvända medel.

Upptagandet av ett dollarlån för inköp av bomull.

Vid sitt möte i april godkände bankfullmäktige direktionens förslag om att Finlands Bank skulle i Amerika upptaga ett lån om två miljoner dollar, vilket därvarande Export-Import Bank var villig att bevilja Finland för inköp av bomull. Lånet återbetalas inom femton månader efter de dagar, då växlarna accepterats, och ränta erlægges med 2½ % i året. De finska importörerna verkställa sina inköp direkt av exportörerna i Förenta Staterna genom köpekontrakt, som böra uppgöras inom ett år räknat från kreditavtalets undertecknande eller från den 2 april 1947. Enär Finlands Bank icke ansåg sig kunna upptaga sagda lån utan statens förbindelse att svara för räntor och kostnader för lånet och eventuell kursförlust, beslöt statsrådet, att staten svarar för dem.

Grundandet av en agentur i Loimaa köping.

I november hemställde direktionen hos bankfullmäktige om att Finlands Bank skulle inrätta en agentur i Loimaa köping, i vilket livliga bosättningscentrum penningrörelsen på senaste tider ökats i sådan grad, att inrättandet av en agentur på

orten visat sig av behovet påkallat. Agenturens verksamhet föreslog direktionen ordnad så att den förläggdes till sparbanken i Loimaa att handhavas mot årlig ersättning enligt med nämnda sparbank ingången överenskommelse. Bankfullmäktige godkände direktionens förslag och fastställde samtidigt föreskrifter angående agenturens åligganden och sättet att sköta densamma. Agenturen har till uppgift att hålla växelkassa samt inlösa av Finlands Bank utställda postremissväxlar och på statens upp- och avskrivningsräkning dragna checker. Agenturen begynte sin verksamhet den 2 januari 1948.

Förhöjning av löner och pensioner samt avlöning av extra personal.

Till följd av den allmänna prisstegringen och de därigenom fördyrade levnadskostnaderna gjorde direktionen i april hos bankfullmäktige framställning om förbättrad avlöning i bankens befattningar räknat från årets början. I överensstämmelse med de principer, som hade följts vid höjningen av lönerna i statens tjänster och befattningar, föreslog direktionen, att avlöningen i bankens befattningar skulle förbättras genom höjning av grundlönerna och avskaffande av dyrtidstilläggen. Höjningarnas belopp föreslog direktionen likaså räknade enligt ungefär samma principer, som följts vid fastställandet av nya grundlöner i statens tjänster och befattningar. Emedan i Finlands Bank, liksom i statens ämbetsverk och inrättningar, löneförhöjningarna i de medelhöga och högre löneklasserna under de senaste åren hade varit proportionsvis mycket mindre än i de lägre löneklasserna, befanns det nödvändigt att nu avlägsna detta missförhållande, och höjningsprocenterna föreslogos därför i överensstämmelse med de av staten tillämpade höjningsprocenterna högre för förstnämnda än för sistnämnda klasser. Det sammanlagda beloppet av de föreslagna nya grundlönerna belöpte sig till omkring 47.3 milj. mark i året eller 10.5 milj. mark mera än de förra grundlönerna och dyrtidstilläggen tillsammans.

Utom höjningen av grundlönerna föreslog direktionen i sin framställning en justering av befattningshavarnas ålderstillägg ana-

logt med ålderstilläggen åt statens tjänstemän och befattningshavare samt en höjning av familjebidragen. Sälunda föreslog direktionen, att ålderstilläggen i Finlands Banks befattningar, liksom de i statens tjänster och befattningar erlagda ålderstilläggen, skulle höjas i samma proportion som grundlönerna föreslagits höjda samt att ålderstilläggen, liksom i statens tjänster och befattningar, skulle beviljas treårsvis. Vad den tid beträffar, som befattningshavare till följd av krigstillståndet varit i militärtjänst, föreslog direktionen, att den i Finlands Bank skulle berättiga till ålderstillägg i samma utsträckning som den berättigar till ålderstillägg i statens tjänster och befattningar. Familjetilläggen åt bankens befattningshavare föreslog direktionen att skulle höjas från 6,000 till 9,600 mark i året för vart och ett av vederbörande försörjt barn under sjuåttio år.

Vid sitt möte den 25 april godkände bankfullmäktige direktionens ovan relaterade förslag och beslöt, att de höjda grundlönerna, ålderstilläggen och familjetilläggen skulle erläggas retroaktivt från årets början.

Följden av grundlönernas förhöjning blev att på bestämmelserna i bankens pensionsstadga om pensionernas storlek måste tillämpas de nya höjda grundlönerna, vilket innebar att pensioner, beviljade efter det grundlönerna höjts, stiga i samma proportion som dessa. Detta förutsatte dock en ändring av bestämmelserna i § 24 mom. 1 i bankens reglemente och § 5 mom. 1 i dess pensionsstadga om pensionens högsta belopp, som hade varit 70,000 mark i året. Lagen angående innehavare av statstjänst eller -befattning rätt till pension hade enligt en lag av den 30 april 1947 ändrats på motsvarande sätt genom höjning av det högsta, av staten beviljade pensionsbeloppet till 180,000 mark i året. Emedan den principen alltid har följts, att Finlands Bank beviljar en lika stor högsta pension som den i lagen angående innehavare av statstjänst eller -befattning rätt till pension stadgade högsta pensionen, föreslog direktionen att § 24 mom. 1 i reglementet skulle ändras så att där icke alls skulle nämnas pensionens högsta belopp uttryckt i mark, utan att däri skulle inrymmas endast den begränsning, att den av Finlands Bank beviljade högsta pensio-

nen icke får överstiga den i sagda pensionslag stadgade högsta pensionen. Fördelen med denna formulering är att då det i lagen angående innehavare av statstjänst eller -befattning rätt till pension stadgade högsta pensionsbeloppet ändras, ändring icke varje gång behöver företagas av sagda paragraf i bankens reglemente. Bankfullmäktige godkände förslaget och anhöllo, att statsrådet måtte till riksdagens godkännande avge proposition till lag angående ändring i överensstämmelse härmed av § 24 mom. 1 i Finlands Banks reglemente av den 21 december 1925, sådant det lyder i lagen av den 5 mars 1943. Riksdagen godkände lagförslaget den 30 juni, varefter bankfullmäktige genomförde motsvarande ändring i § 5 mom. 1 i pensionsstadgan.

Direktionen föreslog likaså att de pensioner, som beviljats före ändringen i § 5 mom. 1 av pensionsstadgan, eller de s.k. gamla grundpensionerna, skulle höjas med iakttagande av samma principer, enligt vilka de ur statsmedel före ändringen av pensionslagen beviljade pensionerna höjts genom lag av den 30 april 1947 och förordning av den 19 maj 1947. Vid sitt möte den 4 september godkände bankfullmäktige direktionens förslag samt beviljade ett årligt anslag av högst 3,250,000 mark att räknat från 1947 års början användas till höjning av de s.k. gamla grundpensionerna och -understöden. Detta innebar att de redan beviljade pensionerna och understöden blevo lika stora som motsvarande pensioner och understöd, beviljade efter det ändringen i § 5 mom. 1 av pensionsstadgan trädde i kraft, och fastställdes förhöjningen av pensionerna på basen av den grundlön, som från 1947 års början skulle betalas i samma eller motsvarande tjänst eller befattning, samt förhöjningen av understöden på basen av det samtidigt i motsvarande befattning erlagda grundarvodet.

Då avlöningen i statstjänster och -befattningar av kända skäl genom en lag av den 4 december ånyo höjdes, gjorde direktionen hos bankfullmäktige framställning om att även Finlands Banks befattningshavare skulle få sin avlöning förbättrad genom höjning av grundlönerna enligt samma principer, enligt vilka innehavarnas av statstjänster och -befattningar nya grundlöner hade fastställts. De föreslagna

höjningarna voro i den högsta löneklassen 18.5 % och blevo relativt större i lägre löneklasser, så att de i den lägsta klassen voro 31.4 %. Sammanlagt inneburo de en ökning av avlöningskostnaderna med omkring 12.5 milj. mark i året. Likaså föreslog direktionen, att ålderstilläggen och dyrortstilläggen åt bankens befattningshavare skulle höjas på samma sätt som innehavarnas av statstjänster och -befattningar ålders- och dyrortstillägg hade höjts, d. v. s. ålderstilläggen i samma proportion som grundlönerna föreslagits höjda och dyrortstilläggen till det dubbla. Familjetilläggen föreslog direktionen däremot skulle bibehållas som förut. Samtliga dessa höjningar föreslog direktionen utbetalade retroaktivt från den 1 oktober 1947. Ytterligare föreslog direktionen, att en allmän justering av grundlönerna och ålderstilläggen i bankens befattningar skulle verkställas kvartalsvis på basen av det officiella levnadskostnadsindexet för andra månaden av föregående kvartal på sätt som om allmän justering av avlöningen i statens tjänster och befattningar i lagen av den 4 december 1947 angående ändring av lagen om avlöning i statens tjänster eller befattningar förutsattes samt att bankfullmäktige skulle bemyndiga direktionen att verkställa nämnda justering enligt de av statsrådet varje gång för den allmänna justeringen av avlöningen i statens tjänster eller befattningar utfärdade närmare anvisningarna.

Vid sitt möte den 13 december godkände bankfullmäktige direktionens ovan återgivna förslag och beviljade för höjningen av dyrortstilläggen ett anslag om 388,800 mark för redogörelseårets sista kvartal. Vid samma möte godkände bankfullmäktige likaså direktionens förslag om höjning räknat från den 1 oktober 1947 av de s.k. gamla grundpensionerna och -understöden enligt samma principer, enligt vilka de ur statsmedel beviljade gamla grundpensionerna hade föreslagits höjda, samt beviljade för ändamålet ett årligt anslag om högst 1,300,000 mark.

Även avlöningen i bankens extra befattningar höjdes två gånger under loppet av år 1947 och skedde detta enligt samma principer, enligt vilka de ordinarie befattningshavarnas löner hade förbättrats. För dessa förhöjningar beviljade bankfullmäk-

tige under året ett anslag om sammanlagt 6,162,000 mark.

Vid sitt möte den 13 december ställde bankfullmäktige 28,650,000 mark till förfogande för avlöning av bankens extra personal under år 1948. Vid samma möte beslöt bankfullmäktige likaså, att åt bankens ordinarie och extra befattningshavare även under år 1948 skall erläggas dyrortstillägg enligt gällande principer samt beviljade för ändamålet ett anslag om 4,810,000 mark för sagda år.

Beviljade pensioner och understöd.

Bankfullmäktige beviljade under det gångna året två pensioner enligt pensionsstadgan och två årliga understöd. Deras sammanlagda årliga belopp är 239,712 mark.

Nybyggnad i Jyväskylä.

I maj gjorde direktionen hos bankfullmäktige en framställning om att en i bankens ägo befintlig tomt i Jyväskylä stad skulle bebyggas med ett nytt bank- och ämbetsverkshus, när det på sagda tomt för närvarande belägna envåningsträhuset, i vilket bankens filialkontor i Jyväskylä arbetar, sedan affärsrörelsen vid kontoret vuxit blivit alltför trångt för sitt ändamål och emedan byggnaden är så pass opraktisk och förfallen, att en reparation av densamma icke mera kan anses ekonomiskt löna sig. Med hänsyn till ifrågakvarande tomts centrala och representativa läge samt den i Jyväskylä rådande bristen på affärs- och kontorslokaler hade direktionen planlagt nybygget utgående från att i byggnaden jämte bankens filialkontor och bostadslägenheter skulle inrymmas även affärs- och kontorslokaler. Byggnaden, som komme att omfatta ett hus med sex våningar mot gatan och ett med fem våningar inne på gården, skulle inrymma omkring 29,500 m³.

Vid sitt möte den 5 juni godkände bankfullmäktige framställningen och de av arkitekt Harry W. Schreck utförda huvudritningarna till huset samt bemyndigade direktionen att gå i författning om alla för byggnadsarbetenas igångsättande nödiga åtgärder.

Kontrollanterna vid avdelningskontoren.

Som kontrollanter vid bankens avdelningskontor och som deras suppleanter fungera enligt bankfullmäktiges beslut under år 1948 följande personer:

Kontoret i Björneborg: kontrollanter direktören Toivo Henrik Rintala och f. d. stadsdirektören, fil. doktorn Frans Vihtori Härnä samt suppleanter kommerserådet Juho Antti Airio och direktören Yrjö Nurmi;

Kontoret i Joensuu: kontrollanter filosofi- och advokaten Yrjö Antero Kankaanrinta och vicehäradshövdingen Mauno Moilanen samt suppleanter stadsdirektören, kommunalrådet, filosofi- och advokaten Armo Pyhälä och kommerserådet Juhana Tarma;

Kontoret i Jyväskylä: kontrollanter direktören Kaarlo Vilhelm Laitila och polis- och borgmästaren, vicehäradshövdingen Eino Ilmari Karpio samt suppleanter biträdande stadsdirektören, diplomingenjören Veikko Johannes Tolamo och direktören Toivo Johannes Heimonen;

Kontoret i Kotka: kontrollanter verkställande direktören Veikko Aleksander Cajander och verkställande direktören, borgmästaren Hugo Gustaf Johannes Melart samt suppleanter stadssekreteraren, hovrättsauskultanten Kustaa Ilmari Laaksonen och verkställande direktören Kaarlo Erkki Marjanen;

Kontoret i Kuopio: kontrollanter borgmästaren Alvar Hjalmar Mikael Hurta och lantbruksrådet Niilo Ilmari Jokinen samt suppleanter justitierådmannen Gunnar Valdemar Hellén och verkställande direktören Pekka Karttunen;

Kontoret i Lahtis: kontrollanter direktören Väinö Tuompo och rektorn, filosofi- och advokaten Artturi Aukusti Tähtinen samt suppleanter stadsdirektören Olavi Ilmari Kajala och verkställande direktören, ingenjören Torsten Martin Lindroos;

Kontoret i S:t Michel: kontrollanter häradshövdingen Erkki Veikko Kuokkanen och politierådmannen Otto Kinnunen samt suppleanter direktören Walter Pulkkinen och verkställande direktören Asko Savolainen;

Kontoret i Tammerfors: kontrollanter verkställande direktören Alpo Pesonen och justitieborgmästaren Lauri Talvia samt suppleanter verkställande direktören, översten Eric B:son Schauman och direktören Lauri Pellas;

Kontoret i Tavastehus: kontrollanter kommerserådet Anders Gustaf Skogster och verkställande direktören Kaarlo August Noro samt suppleanter vicehäradshövdingen Yrjö Jokiranta och verkställande direktören Alekski Tandefelt;

Kontoret i Uleåborg: kontrollanter verkställande direktören Otto Alfons Karhi och justitieborgmästaren Kaarlo Torsten Reinilä samt suppleanter direktören Jalmari Kustaa Korkeakivi och verkställande direktören, kommerserådet Aarne Toivonen;

Kontoret i Vasa: kontrollanter direktören Lauri Aleksander Niinioja och borgmästaren Axel Elias Laxén samt suppleanter direktören Juho Viljam Vaahtoniemi och verkställande direktören Einar Armas Railo; samt

Kontoret i Åbo: kontrollanter landshövdingen Frans Vilho Kytä och direktören Juho Heikki Kurkela samt suppleanter direktören Aarne Laaksonen och verkställande direktören Väinö Jylhä.

Bankfullmäktige och revisorer.

Såsom bankfullmäktige fungerade år 1947 följande av riksdagens elektorer därtill utsedda personer:

Pekkala, Mauno, generaldirektör,
Vesterinen, Vihtori, lantbrukare,
Leikola, Erkki, professor,
Salmenoja, Pietari, generaldirektör,
Leppälä, Juhani, kommunalråd,
Pilppula, J. Erl., kommunalråd,
Manninen, Hugo, riksdagsman,
Peltonen, Onni, riksdagsman,
Söderhjelm, Johan Otto, jurisdoktor.

Av dessa utgjorde de tre förstnämnda de ordinarie bankfullmäktige. Som ordförande fungerade hela året under tecknad Pekkala och som viceordförande under tecknad Vesterinen.

Till bankens revisorer för granskning av 1947 års räkenskaper ha riksdagens elektorer utsett följande personer:

Niukkanen, Juho, lantbrukare, riksdagsman, som suppleant *Laine, Lauri*, lantbrukare, riksdagsman;

Moilanen, Kaapro, kommunalråd, som suppleant *Valanne, Teuvo*, verkställande direktör, riksdagsman;

Helsingfors den 17 mars 1948.

Hiielä, Kaisa, kassaförvaltare, riksdagsrepresentant, som suppleant *Bryggari, Tuomas*, stenarbetare, riksdagsman;

Mustonen, Johannes, skogsarbetare, riksdagsman, som suppleant *Kulo, Kustaa*, värdechef; samt

Fränti, Aleksanteri, kommunalråd, som suppleant *Niskala, Markus*, lantbrukare, riksdagsman.

MAUNO PEKKALA.

Vihtori Vesterinen.

Juhani Leppälä.

O. Peltonen.

Erkki Leikola.

J. Erl. Pilppula.

J. O. Söderhjelm.

P. Salmenoja.

H. Manninen.

Esko K. Leimonen.